

Til Direktionen

5. april 2018

Udgiftspres og styringsudfordringer på herbergsområdet

Sagsnr.
2018-0103831

Der har over de senere år været en kraftigt udvikling på udgiften til køb af herbergspladser (Servicelovens §110) samtidigt med, at der har været en stigning i antallet af solgte herbergspladser til andre kommuner. Udviklingen har affødt et stigende udgiftspres og dette udgiftspres er vanskeligt for Socialforvaltningen at håndtere, idet området samtidigt er om gæret af styringsudfordringer. Ansvar for drift af egne pladser og køb/salg af pladser hører under Borgercenter Voksne.

Dokumentnr.
2018-0103831-3

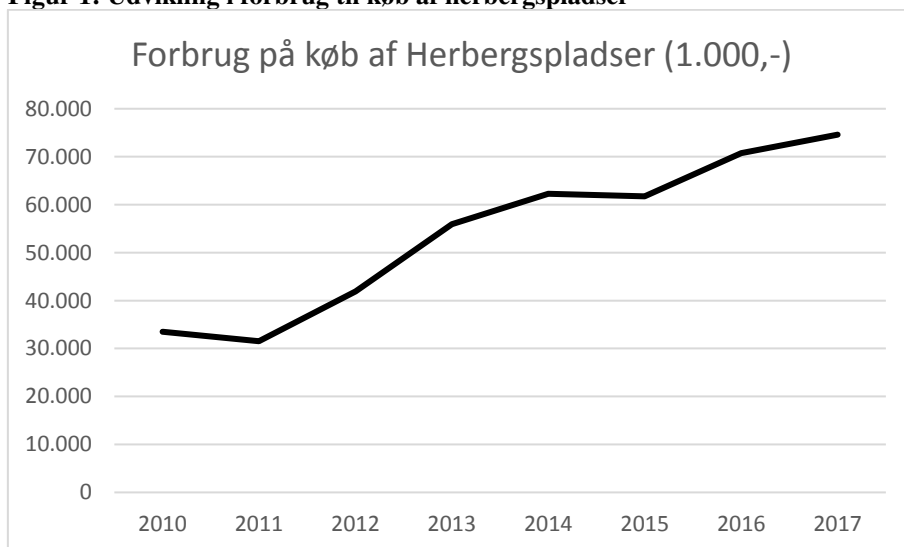
Sagsbehandler
Finn Dybro Andersen

Det stigende udgiftspres og styringsudfordringerne gennemgås nedenfor. Styringsudfordringerne på krisecenterområdet er det samme som på herbergsområdet, men der er på nuværende tidspunkt ikke samme udgiftspres.

Udgiftspres

Der har de senere år været en generelt stigning i køb af herbergspladser på private og udenbys herberger. Udviklingen fremgår af figur 1.

Figur 1: Udvikling i forbrug til køb af herbergspladser

Regnskabet for 2017 viste et samlet køb for 74,6 mio.kr. brutto, hvor der hjemtages 50% statsfusion for 37,3 mio.kr. Der afregnes i løbe af et år med de fleste herberg i Danmark, men naturligt overvejende med tilbud i hovedstadsområdet.

Stigningen har mange bagvedliggende forklaringer, men overordnet er der særligt indenfor hovedstadsområdet en stor mobilitet. Følgende årsager kan forklare dele af udgiftsstigningen:

Stabsområde 2

Islands Brygge 37
2300 København S

EAN nummer
5798009696076

- Mandecentret blev godkendt som Herberg for kriseramte mænd i 2015,
- Røde Kors Herberg for Kvinder (i Hvidovre) overgik fra statslig finansiering til kommunal finansiering i 2016
- Rigsrevisionen underkendte socialforvaltningens ret til hjemtagelse af statsrefusion for unges ophold på Kofods Skoles Ungdomsboliger (som er godkendt efter §110)
- Stigning i unge på udenbys herberg
- Stigning i kvinder på udenbys herberg
- Stigning i antallet af herbergsbeboere med misbrugsproblemer
- Stigning i enhedspriser

Gennemsnitsprisen for de købte pladser var i 2017 514.000,- kr. – før statsrefusion. Til sammenligning var enhedsprisen i 2017 417.000,- for de købte pladser. Samlet var der i 2017 købt hvad der svarer til 145 helårspladser på udenbys/private herberger. Denne aktivitet dækker over 436 unikke borgere.

Den gennemsnitlige pris for solgte pladser var til sammenligning 365.000,- kr. Socialforvaltningen taber således reelt penge hver gang der sælges pladser, hvis der samtidigt købes en plads.

Der har været et stigende salg over de senere år, og der blev i 2017 solgt herbergspladser til ikke-københavnske borgere for samlet -47,0 mio. kr. Der blev samlet solgt 129 helårspladser i 2017svarende til ca. 29% af pladserne på socialforvaltningens egne herberg samt de herberg som har driftsoverenskomst Socialforvaltningen.

Det skal påpeges, at køb/salg af pladser jf. følgende afsnit ikke er den mest rammende betegnelse, men at der nærmere er tale om refusion.

Styringsudfordringer

Der er to overordnede styringsudfordringer på herbergsområdet:

- Selvhenvenderprincippet
- Styring af serviceniveauet

Selvhenvenderprincippet

København har tidligere ift. KL og Socialministeriet påpeget styringsproblemerne på herbergsområdet. Styringsudfordringerne grunder primært i at området har frit-valg i form af, at der eksisterer det såkaldt selv-henvender-princip, hvor hjemløse borgere kan henvende sig til godkendte herberg uden forudgående visitation eller myndighedsgodkendelse. Den enkelte forstander har eksplicit hjemlet i loven visitationsretten. Det er stadfæstet i praksisafgørelser ift. den nuværende lovgivning, at forstanderen har kompetencen både ift. ind- og udskrivning.

Fri takstfastsættelse

Der er også på området en fri takstfastsættelse for de enkelte tilbud. Den enkelte kommune, som er betalingskommune for en given borger, har ikke indflydelse på selvejende tilbuds eller andre kommuners takstfastsættelse.

Socialtilsynet godkender herbergerne budgetter (og dermed indirekte taksterne) og at budgetterne hænger sammen med den indsats der ydes på det konkrete herberg. Socialtilsynet kan ikke afvise et tilbuds takst, med henvisning til at den for høj, så længe der er sammenhæng til indsatsen.

Denne gennemsnitlige takst for driften af egne tilbud og de købte pladser er forskellige, hvor de københavnske tilbud ligger væsentligt under gennemsnittet på købte tilbud, som tidligere nævnt. Københavns tilbudsvifte er bred og rummer deslige flere natcafeer. Dette til trods er taksten lavere.

For at synliggøre den styringsmæssige udfordring, beløber denne sig til 21,8 mio.kr. brutto (10,9 mio.kr efter statsrefusion) som følge af den merudgift de købte pladser har ift. hvilken driftsomkostning København ville have haft ved at drive 145 pladser selv.

Borgerne i målgruppen oplever således et forskelligt serviceniveau med baggrund i den fri takstfastsættelse og den manglende visitation. Det politisk fastsatte serviceniveau kan i København er således kun gældende for driften af egne tilbud og kan ikke gøres gældende for de tilbud københavnere vælger at benytte udenbys.

I forbindelse med tidligere forsøg på at rejse den styringsmæssige udfordring er det fra tidligere socialministres side tilkendegivet, at selvhenvenderprincippet ikke ønskes ændret.